

Bisedë me letrarë dhe artistë të rinj

Nga një korrespondencë e Maksim Gorkit

Më poshtë janë tri letra nga korrespondenca shumëvjeçare e Gorkit me I.M. Kasatkinin (1880-1939), revolucionar rus që nisi të shkruajë më 1904. Duke filluar nga viti 1908 e për një çerek shekulli me radhë ai i dërgon vargjet dhe tregimet e veta Gorkit, i cili ia studjon me kujdes duke i bërë vërejtje e duke ia botuar. Letrari i ri e quan Gorkin «mësues dhe shok».

Në këto letra paraqet interes jo vetëm shembulli i një bashkëpunimi të frytshëm të shkrimtarit të frytshëm të shkrimtarit 1909.

IVAN MIHAJLOVIÇ, I DASHUR

Proza ritmike është formë delikate, në të ka diçka që të gënjen... Të shkruash në atë formë për fshatarët, që me opinga e sopata nxjerrin bukën e ditës, - a nuk ju duket kjo disi pa vend, ë? Sikur këta fshatarë i shpini në sallonet e amatorëve barkngopur të letërsisë, e ç'të bëjnë atje?

Fshatari kërkon fjalë të forta e të ashpra, ngjyra të forta, dhe, po të shkruani me të tilla fjalë, atëhere ai do ta ndjejë veten më mirë, më të fortë, më të shëndoshë. Provojeni! Mos e sheqerosni jetën, ajo edhe pa këtë është e bukur dhe tmerrsisht e këndshme, pavarësisht nga vuajtja e brenga që kemi.

Po u dërgoj tregimin «Në ujezd». Sikundër ju kam shkruar - quajeni këtë si të pranuar për botim në «Znanie»; kur ta ndreqni, kini kujdes të mos e prishni. Do të përpiqem. T'u dërgoj ca para - 100 rubla.

Ju lutem shumë për diçka: mblidhni për mua «çastushka»¹⁾ Ju e dini, ma merr mendja, ç'janë ato. Mblidhni çdo gjë që u del përpara, pa u stepur as nga ndonjë banalitete që mund të kenë. Dalin këngë të reja, edhe ato i shkruani. Ju lutem shumë. Do t'i bëni një shërbim serioz letërsisë së shkencës popullore.

A. PESHKOV

Nëntor 1909.

I DASHUR IVAN MIHAJLOVIÇ,

Tregimi nuk është i keq, do të botohet, po se kur, - nuk mund të them, ndofta gjatë dimrit.

Dorëshkrimi ka nevojë për redaktim, po jua kthej, bëni ndreqjet sa më shpejt dhe ma dërgoni përsëri.

Mos u zemëroni që kapem pas vogëlimave: në letërsi nuk ka vogëlima, sikundër nuk ka vogëlima në organizmin e njeriut - çdo nerv, çdo qelizë është e domosdoshme në harmoninë e përgjithshme.

Kini kujdes për gjuhën, është e nevojshme që kjo armë e shkrimtarit të mprihet deri në fund të lakueshmërisë dhe mprehtësisë së mundshme.

Punoni, kam besim se jeni njeri edhe i aftë, edhe serioz, besoj se keni shpirt të mirë.

Shiko: më duhet libri i Hramcovskit «Historia e Nizhni Novgorodit», a e gjeni dot? Po e gjetët, ma dërgoni me kundërpaguesë, të lutem shumë.

Gjithë të mirat.

A. PESHKOV

7 qershor 1927

I DASHUR IVAN MIHAJLOVIÇ,

..Nuk është aspak e vërtetë që kam lavdëruar «Çimenton» për gjuhën, e kam lavdëruar për temën, kurse për gjuhën prej shumë kohësh e me këmbëngulje e kam çortuar Glladkovin, bile e kam fyer. Letrarët në përgjithësi, dhe si duket ata rusë veçanërisht, fyhen shpejt dhe kjo dëshmon se kanë më shumë sedër sesa dashuri për punë.

Trajtimi i temës së punës, - temë e re në letërsinë ruse, - meriton çdo lëvdatë. Ju vetë e dini sesa keq e kuptojnë tek ne rëndësinë e punës. Ju, sigurisht, e shihni se punojnë akoma si për «ustain e huaj», ndërsa prej kohësh duhet të ish ndjerë se tani në Rusi çdo punë është punë për veten. Ne duhet të edukojmë në gjithë vendin pathosin e punës, entuziazmin, ja për çfarë kemi nevojë! Ju e shikoni vetë: armiqtë tanë ngjallen dhe rriten, duhet thënë më shpejt se miqtë. Do të ish me përfitim për ta që ne të grindeshim e të mos visheshim e mbatheshim me duart tona e jashtë mvarësisë së lakmisë së tyre të ndyrë e të mykur.

Më gëzon shumë suksesi i romanit «Çimentoja» midis lexuesve, dhe lexuesit vetë e shprehin shumë mirë këtë. Gëzohem edhe për Çapiginitin - libër të mirë ka shkruar Aleksej Pavlovi²⁾, dhe përsëri lexuesi e vlerësoi. Kemi lexues të mirë. Dhe më i mirë do të jetë. Vetëm se është për të ardhur keq që zotrinjtë kritikë shumë i ngatërrojnë gjërat dhe shumë keq lexojnë.

Mirupafshim, shok!

7. VII. 1927

A. PESHKOV

Sa mirë që Fedor Hitrovskit më në fund i dhanë pension, është punonjësi i shkëlqyer! Po t'i shkruani, i bëni të fala prej meje.

A.P.

1) Lloj kupleti popullor.

2) Fjala është për romanin e A.P. Çapiginit «Stepan Razini», botuar më 1926

Festivali II i këngës në Berat

Festivali II i këngës në Berat, që u organizua nga Shtëpia e Kulturës dhe e Krijimtarisë Popullore «M. Tutulani» në kuadrin e jubileut të lavdishëm të 30-vjetorit të çlirimit të Atdheut dhe të triumfit të revolucionit popullor, që një manifestim dhe sukses i ri i forcave artistike krijuese dhe interpretuese të rrethit të Beratit.

Festivali II i këngës në rrethin e Beratit, ashtu si edhe festivalet që u zhvilluan kohët e fundit, veçanërisht Festivali XII i këngës në Radio-televizion, janë një përgjigje e mirë që i jepet armiqve të partisë dhe të kombit Fadil Paçramit e Todi Lubonjës, të cilët me konceptet dhe pikëpamjet e tyre të gabuara dhe liberale, me qëllime armiqësore deshën që edhe festivalet e këngës në rrethe nëpërmjet atij të Radio-televizionit, t'i kthenin në një tribunë tifoze dhe garash të muzikës së lehtë ritmike, duke imituar me qëllim të caktuar nën maskën e «novatorizmit» dhe «modernes» modele të muzikës dekadente borgjeze-revizioniste.

Ky konceptim i drejtë mbi të cilin u zhvillua edhe Festivali II i këngës në Berat, shikohet menjëherë në përmbajtjen dhe formën e thjeshtë të këngëve, në përgjithësi, në melodicitetin dhe tingëllimin në tabanin kombëtar dhe popullor të këngëve.

Gjithashtu, fjalë të ngrohta u thanë nga publiku për interpretimin e çiltër dhe pa manierizma të shumë këngëtarëve të talentuar si F. Debinja, M. Puka, J. Ballëshi, R. Riko, M. Shehu, Q. Nepravishta, Th. Kumati, etj., si

edhe për kompleksin dhe kuartetin vokal.

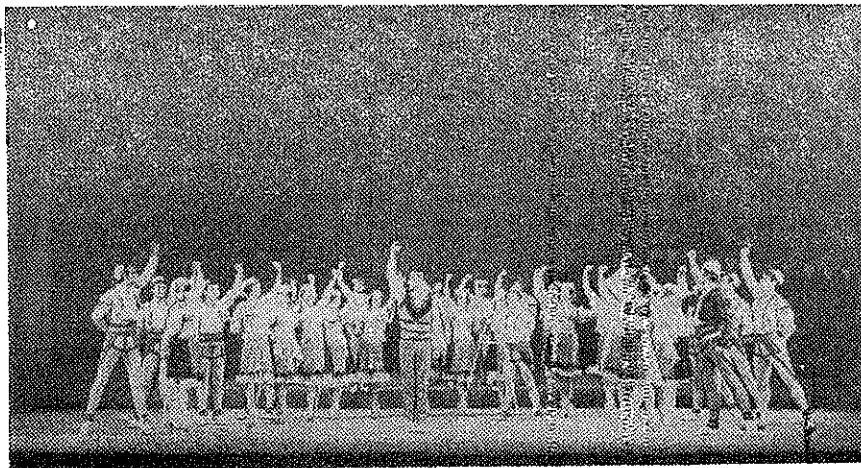
Bukur, pastër dhe jashtë formulave standarte dhe amatoreske u paraqit shoqërimi orkestral dhe ekzekutimi i orkestrës, megjithëse në përbërjen e saj kishte mjaft elementë të rinj.

Meritë të veçantë ka këtu edhe puna e bërë nga udhëheqësit e festivalit Sotiraq Konçi dhe veçanërisht e udhëheqësit dhe dirigjentit të talentuar Xhevdet Dervishi. Nuk mund të mos përmendim edhe paraqitjen me korrektësi të programit nga dy konferencierët Donika Lumani dhe Ilir Borodani.

Të gjitha këto anë pozitive që përmendëm më lart, pavarësisht edhe nga ndonjë e metë si p.sh. mungesa e larmisë tematike, niveli i dobët ideoartistik i tekstit të ndonjë kënge, redaktimi jo dhe aq i saktë dhe me vonesë i materialit muzikor të këngëve dhe orkestracioneve, i japin Festivalit II të këngës në Berat një kolorit të vetin, të realizuar me forcat e veta.

Zhuria, mbasi dëgjoi dhe analizoi të 16 këngët e këtij festivali, duke u mbështetur edhe në gjykimin e spektatorëve, vendosi të vlerësojë pesë këngët më të bukura dhe të japë këto çmime: çmimin e parë këngës: «Kujtim nga nëna» të S.Konçit me tekst të E. Pashës. Me çmim të dytë këngën «Kështu tha një veteran» të A. Kadanës me tekst të L. Ikonomit. Me çmim të tretë këngët: «Qyteti im» të Xh. Dervishit me tekst të Xh. Lleshit dhe «Zemra shqiptare» të T. Luarit me tekst të F. Arapit.

TASIM HOSHAFI

Nga baleti «Cuca e maleve»

«Cuca e maleve»

Teatri i Operës dhe i Baletit e filloi aktivitetin në muajin mars me baletin «Cuca e maleve» të kompozitorit N. Zoraqi. Rolin kryesor të kësaj veprë, Cucën (që nga vënia në skenë më 31 janar 1970) e ka interpretuar kryesisht Heroina e Punës Socialiste, solistja e talentuar dhe e mirënjohur Zoica Haxho dhe disa herë solistja Ganimet Vendresha. Në spektaklin e 2 marsit ky rol, i Cucës, u interpretua për herë të parë nga një soliste e re. Muka-

des Erëbara, e cila me ndërtimin emocionant dhe shkathtësinë e lëvizjeve la përshtypje të mira për aftësitë e saj premtuese. Dublantja e re me të drejtë meritoi duartrokitje të singërta nga publiku dhe, buqetën e luleve në fund të shfaqjes, që iu dorëzua me përzemërsi nga kolegja veterane Zoica Haxho.

Pa çyshim në suksesin e plotë të shfaqjes ndikoi edhe ekzekutimi i mirë i solistëve të tjerë dhe e gjithë trupës, të shoqëruar me dinjitet nga orkestra simfonike.